

Problema bisericească și școlară în Jugoslavia.

Două popoare vecine ortodoxe se apropie una de alta, prin reprezentanții lor, pentru ameliorarea relațiilor materiale și cele sufletești: România și Jugoslavia. Dela noi Dl. N. Titulescu, de acolo Dl. B. Jiftici cu anturajul select al celor doi luceferi naționali. Sediul pertractărilor de astă dată s'a stabilit Belgradul sârbesc. Ca la toate conferințele, marcanți specialiști sunt împărțiți în comisii, după materia de lămurit. In programul dela Belgrad figurează și chestiunea bisericească și școlară a minorităților din Jugoslavia. O problemă mai vitală decât oricare altă: se discută sufletul unui popor! E natural că acesata chestiune să fie mai gingașe, căci viața unui popor, ca și a individului, să manifestă prin facultățile sale sufletești. Aceste birnesc. Sufletul, fie la individ, fie la colectivitate, se manifestă în libertate, deci e firesc, ca mijloacele folosite pentru dezvoltarea lui — biserica și școala — să-și albe libertatea deplină. Acest drept România l-a înțeles. România respectă cu demnitate drepturile minorităților. Ele se bucură în toată privința de aceleași drepturi și proectorat ca și națiunea dominantă. La noi, în școlarele sârbești se propune limba maicei lor, biserica sârbească are aceleași privilegii ca a noastră. Totul decurge normal. Noi nu dorim mai mult decât atât cât dăm noi altora, Conferința dela Belgrad, suntem siguri, este condusă de sentimentul creștinesc ortodox, din ce deducem ca rezultat sigur: libertatea deplină a învățământului pentru românii din Jugoslavia în limba maicei lor. Speram la o autonomie bisericească și școlară în țara vecină ortodoxă. Credem că acea autonomie va lega pe vecie pretenția acestor două țări vecine, creștine și ortodoxe.

Maica Domnului ziditoare de case.

Nu este nici o fată ortodoxă, care în visurile ei nu ar țese și icoana unei căsuțe frumoase, împrejmuită cu o grădiniță cu flori. Toate fetele visează despre o casă curată, plină de pace și de fericire. Și tuturor fetelor, cu credință statornică în ajutorul Maicei Domnului, în clipele hotărâtoare ale vieții, li s'ar putea împlini acest vis.

Sub presiunea mediului cam înstrăinat de credința vie în puterile cerului, fetele cred, că o casă se face cu bani și cu material diferit. Dar, oricât ar fi de necesar la întemeierea unei case acest material brut, el nu poate da decât forma vizibilă a unei case, lucru principal rămâne însă duhul care planează în aceasta casă.

Modelul tuturor caselor creștinești trebuie să fie întotdeauna cea mai fericită casă de pe pământ, casa dela Nazaret, care astăzi se păstrează în Italia, făcând minuni. Casa dela Nazaret era așezată pe un loc foarte frumos, dânsa era solidă și din punct de vedere al unul zidar de atunci nu lasă nimic de dorit. Soarele o ploua cu mil și mil de raze, și o mulțime de flori o acoperea, de și-se părea cel mai mândru palat de pe pământ, dar totuși prețul ei, fericirea ei nu o constituiau împrejurările din afară, ci duhul plin de credință și de umilință a Maicei Domnului. Fata ortodoxă de azi de câteori nu este ispitită să creadă, când trece pe lângă zidurile pompoase sau intră într'o casă plină de un mobilier scump și artistic aranjat, ah, aici trebuie să fie fericire. Credința aceasta deșartă o desmint acele multe, foarte multe femei nobile romane, cari, biruite de duhul creștinesc, și-au părăsit locuințele lor orbitor de luxoase și au devenit mucenice creștine.

Sute și mil de exemple ne arată, că fastul extern, bogăția și luxul nu pot mulțumi sufletul unei femei, decât pe o vreme, fiindcă dorința sufletului după bine și frumos izbucnește cât de târziu și caută

aceea ce-i lipsește, apa vie a credinței în Dumnezeu și potrivirea cu poruncile Dumnezeiești.

Nu de mult scriau gazetele, că o celebră actriță franceză a părăsit scena teatrului, unde a fost așa de des aplaudată și sărbătorită, ca apoi să se retragă în chilia unei mănăstiri de maice.

Și, Doamne, în câte suflete de femei nu se sbate aceasta dorință după o atmosferă curată și ideală, numai cât dânsa este mulcomită și înșelată cu zeci și zeci de plăceri efemere și trecătoare. Răspunsul la întrebarea așa de chinătoare a atâtor fete din ziua de azi, ce să fac ca să flu mulțumită și fericită? II dă strălucita parabolă a Mântuitorului despre cele 10 fecioare. Să ne oprim puțin asupra cuvintelor sfiate! Asemănatu-s'a împărăția cerurilor cu zece fecioare, cari, luându-și candelile lor, au eșit într-o întâmplare marelui și cinci dintre dânsese erau *înțelepte* iară cinci *nebune*.

Trebuie să ne întrebăm de ce nu ne spune Mântuitorul a cui fiice erau aceste zece fecioare, în ce condiții sociale trăiau, câtă zestre, câtă trecere aveau în fața societății de atunci.

Asupra acestor stări tace Mântuitorul, fiindcă dorește să ne arate, că nu starea socială și starea culturală era esențială pentru aceste fecioare, ci cu totul altceva. Soartea acestor fecioare a hotărât-o faptul, că unele aveau în candelile lor untdelemn și altele nu aveau.

Candela aici înseamnă însuș viața fecioarelor și untdelemnul simbolizează *înțelepciunea creștină*.

Cele cu înțelepciune creștină au intrat la nuntă, iară celor fără înțelepciune le răspunde mirele: „Amin grăiesc vouă, nu vă știu pe voi“. Și ce bine ar fi dacă atâtea fete nu ar păți ca cele cinci fecioare, cari au trăit fără nici un crez serios și până la momentele decisive ale vieții lor nu s'au gândit să-și câștige untul de lemn al înțelepciunii creștine. Ușile fericirii s'au închis și se închid și azi în fața fecioarelor, cari prin viața lor și prin faptele lor nu și-au câștigat atât de necesarul untdelemn al înțelepciunii creștine.

Și ce înseamnă, mă rog, înțelepciunea creștină?

Înțelepciunea creștină înseamnă mintea omenească luminată și ajutată de Dumnezeu. Și fericită este acea ființă pământească, care își câștigă aceasta înțelepciune prin rugăciunea, faptele bune și milostenia de toate zilele.

Pe aceasta potecă a înțelepciunii, dobândită de sus, trebuie să meargă fetele noastre ortodoxe, fiindcă numai și numai din aceasta înțelepciune poate să isvorească pentru ele apa fericirii, atât de mult dorită.

Nu dorința după petreceri, după lucruri materiale, după străluciri externe, trebuie să domineze sufletul fetițelor noastre, ci dorul după o cât mai deasă împărtășire cu trupul și sângele Domnului nostru Iisus Cristos, după o cuvenită pregătire.

Taina sfintei împărtășiri este Isvorul sfânt și binefăcător, din care trebuie să se adape cât mai des sufletele de fecioare, fiindcă de aici se naște înțelepciunea creștină, care le va învăța ce trebuie să facă? când stau în fața celei mai esențiale întrebări ale vieții lor. Ce trebuie să fac?, pe ce cale trebuie să apuc?

Dar cine să plece mai întâi pe poteca aceasta?

Răspunsul este, toate deodată, fiindcă toate doriri fericirea și dânsa se află la un singur loc, la Dumnezeu.

Nu de mult s'a întâmplat, ca prințul moștenitor al Angliei s'a găsit la o mare mănăstire din Franța. Treceau cete-cete de pelerini și prințul moștenitor a îngenuchiat și el și când trecu pe lângă el ceata pelerinilor englezi, aceasta a izbucnit în o caldă manifestare de cinste pentru prințul lor, care prin religiozitatea lui a dobândit toată dragostea viitorilor lui supuși.

Nu vă rușinați, deci, dragi fetițe, să îngenuchiați și voi în fața sfântului altar, cât mai des, ca să dobândiți și voi dragostea lui Dumnezeu, care face pentru voi neasemănat mai mult bine decât orice putere ori înțelepciune omenească.

Elena Dr. Cloroianu
protopopeasă.

Ecou despre Biblioteca Creștinului Ortodox din Arad.

Mult neobositule episcop în lupta pentru Hristos.

Cărțile D-Voastră din „Biblioteca Creștinului Ortodox“ aduc un mare progres populației doritoare de a cunoaște adevăratul drum al mântuirii din cauza sectanților, cari prin diferite mijloace și promisiuni atrag pe cei slabi în credință.

Citim în cuprinsul acestor cărți zelul nemărginit cu care Domnia Voastră luptați în calitate de păstor, de a paște turma și a o pregăti în bune orânduiri pentru venirea lui Hristos.

Fiindcă în zilele de azi, turma este într-o aprigă luptă cu sectanții, cerem dela Domnia Voastră, ca luptător zelos pentru Hristos (zic așa fiind mișcat sufleteste de comorile mult prețuite de învățături cu care tratați poporul, pe care Domnul și-a zidit adevărata biserică), puteri de prosperare turmei obosite în lupta pentru Hristos.

Suntem siguri că Vă veți veseli când veți primi aceasta veste și veți observa, că prin cărțile tipărite ați reușit a atrage noui luptători pentru Hristos, cari până în zilele de azi zăceam încinși de lanțurile nelegiurii.

Mult neobosite episcop, voim ca în acest an-timp liber să dăm, pe cât ne ajută Domnul, avânt

credinței noastre creștinești, căci din cauza uitării celui răstignit pentru păcatele noastre am ajuns aceste timpuri primejdioase.

Avem dorința să îndreptăm inimile amorțite în păcat, către mieșelul cel blând, ca el fiind mijlocitorul nostru să ne întărească credința, ca să fim vrednici de a aduce roade binefăcătoare de viață.

Pentru a pune în practică dorințele noastre, voim, noi vrecățiva intelectual, să dăm serbări și șezători, arătând țaranilor primejdia în care se află ne mai urmând pe cel-ce odinioară suferi pe Golgota ca să ne scoată din întinăriunile păcatelor.

Vă rugăm dar a ne trimite ajutor prin cărțile Dumneavoastră din „Biblioteca Creștinului Ortodox“.

Avem speranța ca pe viitor să formăm, cu ajutorul țaranilor doritori pentru mântuire, o mică bibliotecă, abonându-ne la biblioteca D-Voastre.

EPURE I. ALEXANDRU

fost. elev al liceului I. Anastasescu din Roșiori de Vede. cl. V.

Pentru biserica românească din Ierusalim.

Frate Român și creștin,

amintește-ți de ceea ce spune și-ta scriptură prin prorocul Isala: „Veniți să ne suim în muntele Domnului, în casa Dumnezeului lui Iacob, ca să ne învățăm căile lui și să umblăm în cărările lui, căci din Sion va eși legea și cuvântul Domnului din Ierusalim.“

Gândește-te, frate, că în casa lui David frică va fi mare, că la sfârșit, acolo scaunele puindu-se, se vor judeca toate semințiile pământului.

Dar vai, frate Român și creștin. Aproape toate neamurile au câte un loc de închinare în curtea lui David, unde se preamărește Domnul, numai Românul n'are unde să-și plece capul.

Deci, iubitele, dacă acestea sunt adevărurile pentru sufletul tău, îndrăznește și te roagă Domnului, să-ți a-rate cu ce să ajuți la ridicarea unui sfânt locaș, care se ridică în Ierusalim, unde să se sijească lui Dumnezeu în limba noastră românească.

Dacă sufletul tău inubește pe Dumnezeu și vrei să fii înscris ctitor al acestui sfânt locaș, trimite-ne ajutorul tău pe adresa: *Comitetul Românesc P. O. Box 807 Ierusalim, Palestina*, iar noi cei ce ne ostenim pentru acest lucru îți vom trimite chitanță în regulă. Dacă cineva dorește să se retragă în Ierusalim și să-și facă aci una sau două chiliițe, le poate face pe pământul bisericii noastre.

Tot Românul, ce dorește să viziteze sfintele locuri să ne scrie timpul plecării și vom fi cu toată plăcerea la dispoziția tuturor.

Avem binecuvântarea I. P. S. Patriarh din Ieru-

sallim să slujim în sobor, când voim, la Mormântul Domnului și la toate Bisericile din pământul sfânt. Rugăm pe toți, care doresc să fie pomeniți la sfintele slujbe, să ne trimită pomelnice de vii și de morți. Se pot trimite: Parastase, Liturgiile, Acatiste, și ori-ce rugăciune, la Părintele Gherasim Luca, P. O. Box 807 Ierusalim, Palestina.

Bine este cuvântat Domnul din Sion, cel ce locuiește în Ierusalim. AMIN.

Președintele Comitetului
Pr. Gh. Luca

Secretar
At. Negoită

Invierea din moarte, — o realitate

Un medic american anunță că a făcut
2000 experiențe cu succes.

Correspondentul din Londra al ziarului „Le Matin“ anunță că un medic american, d. Hyman, a reușit să pună la punct un aparat, menit să readucă la viață inima omenească după accidente sau boale grele.

Partea principală a aparatului este constituită printr'un ac, pe care îl introduce între ventriculele inimii. Cu ajutorul acului, medicul trimite în cord o serie de vibrațiuni electrice, pe un ritm corespunzând exact celui al bătailor inimii normale.

Inventatorul acestei „mașini de refacere a vieții“ afirmă că a făcut numeroase experiențe pe animale moarte de mai multe ore, a căror moarte fusese constatată în mod științific. Din mai bine de două mii de experiențe, una singură nu a reușit.

În toate celelalte experiențe circulația sângelui a redevenit normală, iar plămânii și-au reluat funcțiunile, Hyman declară că aplicarea sistemului său la om nu prezintă nici o primejdie. El face apel la ru-dele persoanelor grav bolnave să-l prevină, spre a fi prezent în ultimele clipe ale bolnavului, spre a încerca să împiedece sfârșitul fatal.

Misiune religioasă și o zi istorică în Fibiș.

Zilele de 26 și 27 Noembrie a. c. vor rămâne neșterse în analele acestei parohii. Reînnoirea legământului creștinesc în cadrul misiunii religioase prin sf. Taine și închinarea unei noi zidite „Casă Culturală“ lui Dumnezeu, au prilejuit enoriașilor de aici momente de adâncă reculegere sufletească și mândrie națională. Pregătiți temeinic pentru mărețul act al împăcării cu Dumnezeu, fineri și bătrâni deopotrivă așteptau cu nerăbdare sosirea vremii de a desprinde din

ascunzișurile vieții lor creștinescul oftat „Greșit-am la Ceriu și înaintea Ta“. Sf. vecernie pregătitoare de praznic a fost măiestros înălțată prin predica părintelui duhovnic D. Luțai din Fiscuț, care cu o rară iscusință și bunătate părintească a știut inspira încredere și apropia multe inimi de scaunul mărturisirii. Sf. Liturghie săvârșită în sobor și pontificată de veneratul protopresbiter tractual Fabriciu Manuilă, a fost încă un privilegiu ca acest neobosit slujitor al Altarului, încărcat de ani și fapte vrednice de urmat, să fie admirat și sărbătorit pentru luminoasele sale povășturi.

Momentul împărțirii, când, în mijlocul sf. Biserici ticsită de popor, cei peste 400 de credincioși, în genunchiași în fața sf. Potir, au început a roși după Duhovnic marea rugăciune de credință, a impresionat până la lacrimi. Săvârșită sf. Liturghie, s'a trecut, cu procesiune, la nou zidita „Casă Culturală“, ridicată în fața sf. Biserici pe ruinele castelului oligarhului conte, expropriat și care azi, prin confortabilitatea și măreția ei, face cinste nu numai acestei parohii ci Banatului întreg.

A costat mari jertfe, ostăneli și chibzuinți. „Între aceste ziduri s'a plămădit suferința noastră de veacuri, iobăgia, dijma și robota“ a zis părintele paroh al locului în vorbirea sa de inaugurare. „Prin stropii de apă stințită de azi înainte aici va fi un altar de lumină, de cultură și avânt, care ne va ridica și apropia tot mai mult de menirea noastră pe aceste plaiuri!“

S'a terminat prăznuirea după masă cu o prea frumoasă șezătoare de conținut exclusiv religios, declamări, piese și cântări, executate cu o rară precizie și frumusețe.

A făcut o bună impresie prezența On. corp învățătoresc din jur, cari erau întruniți în această zi în cerc cultural.

Corul bărbătesc și de școlari al vrednicului învățător-director Petru Trailescu din loc a fost ca în todeauna la înălțime.

Posteritatea le va înșirui pe celelalte.

S'a încheiat un praznic creștinesc fără alai, fără zgomot și banchet, cum se cuvine vremurilor de azi.

Cronicar

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: „Pentru educația religioasă a copiilor“, un remarcabilul tratat asupra învățământului religios în școala primară. — tratat ce a fost premiat de Eparchia Hotinului cu Lei 10.000. A fost scrisă de învățătorul Teodor Geantă, și cuprinzând 176 pagini de tipar, se poate procura cu prețul de Lei 50 dela aceea episcopie, cu ramburs.

Nr. 28 | 1932.

Biroul Secției Arad a Asociației clerului
„Andrei Șaguna.“

Comunicat

către toate despărțămintele Asociației clerului „Andrei Șaguna“ din Secția Arad și către toți C. C. Preoți, membri ai acestei Asociațiuni.

Secția noastră Arad a Asociației clerului „Andrei Șaguna“, și-a ținut adunarea sa generală din anul 1932, la 9 și 10 Octomvrie a. c. în opidul Halmagiu.

Între propunerile, cari au ajuns la dezbateri în adunarea generală, a fost și aceea a Prea Cucernicului consilier cultural al Consiliului eparhial din Arad și președinte al Asociației clerului nostru „Andrei Șaguna“, Părintele Dr. Gheorghe Ciuhandru.

Chestia este crearea unui fond, numit: „Fondul ajutorului preoțesc“, și în eparhia noastră Arad.

Deoarece aceasta propunere a venit numai în preseara adunării generale, deci n'a putut fi dezbătută și în Comitetul de Secție, adunarea generală a aflat de bine a o supune în primul rând despărțămintelor Secției Arad cu aceea, ca ele se studieze aceasta propunere în adunărilor lor generale de primăvară, să aducă chiar și deciziuni în cauză, pe cari să le înainteze biroului de Secție la timp, ca apoi Comitetul de Secție să vină cu propunere concretă în adunarea generală a Secției din anul 1933.

În acest scop comunicăm aici în întregime: propunerea primită, Regulamentul „Fondului ajutorului preoțesc“ din eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, unde este deja înființat, apoi lămuririle personale ale Pr. C. Părinte referent bisericesc Dr. Sebastian Stanca și în fine și decisiul adunării noastre generale asupra acestui afaceri.

Rugăm toate On. despărțăminte ale Secției noastre Arad a se ocupa cu aceasta afacere în adunările lor de primăvară, a aduce chiar hotărâri în materie și a ni le trimite numai decât, ca Comitetul Secției să poată să-și facă la timp datorința.

În legătură cu aceasta rugăm despărțămintele, ca să stăruie pentru achitarea necondiționată a taxelor de membru la Asociațiune, restante și curente și cari sunt multe și mari. Un singur despărțământ este în curent cu taxele de membru.

B. Comloș, la 18 Noemvrie 1932.

Biroul Secției Arad a Asociației clerului ort. român
„Andrei Șaguna“.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop, președinte.

Silviu Bichiceanu
paroh, secretar.

* * *

Fondul ajutorului preoțesc

al preoțimei ort. române din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

REGULAMENT.

Art. 1. Pentru a feri familia preoțească de lipsurile dureroase și de umilințele la cari poate fi expusă cu prilejul trist al morții preotului, preoțimea din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, inclusiv profesorii Academiei teologice, profesorii de religie și funcționarii Consiliului eparhial, cu asentimentul și concursul binevoitor al Consiliului eparhial, se asociază și creiază, prin contribuțiunile obligatorii, un fond, denumit: „Fondul ajutorului preoțesc”, din care să se dea ajutoare momentane familiilor membrilor decedați ai acestei asociații.

Art. 2. Membrii ai acestui fond sunt și vor fi în mod obligatoriu toți preoții, profesorii Academiei teologice, profesorii de religie și funcționarii Consiliului eparhial de azi și din viitor, în funcție sau pensionari, din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, în baza datoriei lor morale la ajutorare reciprocă și a declarațiunii lor în scris de aderență integrală la cele cuprinse în acest regulament, care se verifică de acești membrii în congresul lor general și se aprobă de Consiliul eparhial și de Adunarea eparhială.

Art. 3. Acest fond formează proprietatea membrilor lui, enumerați în articolul precedent.

Art. 4. Cotizațiile obligatorii de membru sunt:

a) O cotizație unică de fondare de 200 (două sute) Lei la înscriere și:

b) Cotizațiile lunare de regie 100 (una sută) Lei, vreme de 25 ani consecutivi, respective numai până la moartea membrului contribuabil, dacă aceasta survine mai degrabă.

Aceste cotizații se achită la Casieria Consiliului eparhial din Cluj, prin reținerea din salariul sau pensiunea membrului sau prin achitarea directă de către el.

Art. 5. La moartea unui membru contribuabil al fondului, familia sau persoana încredințată cu înmormântarea lui, ridică imediat dela Casieria Consiliului eparhial, în baza dovezii despre deces și a chitanței vizate de autoritatea imediat superioară, un ajutor preoțesc în suma de 50.000 (cincizecimii) Lei plus toate cotizațiile lunare de regie, solvite la fond de către membrul decedat.

Art. 6. Calitatea de membru al acestui fond încetează:

a) prin deces;

b) prin neachitarea cotizațiilor lunare de regie scadente, — indiferent de cauză, — vreme de 6 luni consecutive și

c) prin ieșirea membrului din serviciul bisericesc al Eparhiei. În acest caz din urmă însă îi stă deschisă respectivului alternativa de a-și cere și reprimi cotizațiile lunare de regie solvite de el până atunci, dar

fără dobânzi, sau de a continua să rămână membru al fondului și mai departe, obligându-se la achitarea regulată a restului cotizațiilor sale lunare.

Art. 7. Din cotizațiile de fondare, excedente, donațiuni, capitalizări, dobânzi etc., cari constituiesc veniturile fondului, se crează: „Fondul de rezervă al ajutorului preoțesc”, care fond după trecerea celor 25 ani fiindare, menționați la Art. 4, își va putea amplifica scopul în înțelesul ca să se distribuie din el și ajutoare membrilor în viață ai lui, ca de pildă ajutoare pentru infirmitate, boală sau de altă natură.

Art. 8. „Fondul ajutorului preoțesc”, cu toate evidențele lui despre membrii contribuabili, decese, ajutoare, fond de rezervă etc., se conduc și administrează în registre speciale și după normele de administrație bisericească în vigoare, de Consiliul eparhial în colaborare cu un comitet special compus din 3 reprezentanți autorizați ai congresului membrilor contribuabili.

Art. 9. Fiecare caz de deces de membru, de ajutor preoțesc, precum și fiecare bilanț de gestiune anuală încheiată a fondului, se publică în orgaanul oficial „Renașterea”.

Art. 10. Modificarea acestui regulament sau eventuala desființare a „Fondului ajutorului preoțesc” se va putea face numai la cererea și în baza votului a doua treimi din numărul total al membrilor contribuabili la acea dată, vot exprimat nominal în congresul general al membrilor, anume convocat.

Art. 11. În cazul desființării „Fondului ajutorului preoțesc” în condițiile prevăzute la Art. precedent, din întreaga lui avere, inclusiv „Fondul de rezervă”, se vor restitui întâi, proporțional sau integral dacă se va putea, cotizațiile lunare de regie, solvite până atunci de membrii contribuabili încă în viață la acea dată, iar eventualul rest va rămâne în administrarea Consiliului eparhial, ca un fond de caritate pe seama familiilor preoțești avizate din Eparhie.

Art. 12. Acest regulament respective „Fondul ajutorului preoțesc” se activează cu începere dela 1 Iulie 1931.

Cluj, din Congresul preoțesc al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, ținută la 26 Iunie 1931.

s.s. Dr. Seb. Stanca s.s. Andrei Ludu s.s. Dumitru Antal
președinte raportor secretar

*

Nr. 4606 | 1931.

A P R O B A T I !

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 3 Iulie 1931.

Nicolae Ivan
Episcop.

Laur. Curea
Secretar.

*

DECLARAȚIUNE.

Subsemnatul declar că aderez întru toate la cele cuprinse în Regulamentul „Fondului Ajutorului Preoțesc”, votat unanim de preoțimea ortodoxă-română din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, în Congresul ei ținut în Cluj, la 26 Iunie 1931, și mă oblig la achitarea regulată a cotizațiilor de membru, direct sau prin reținere din salariul meu dela Stat.

Data.....

Semnătura.

O LĂMURIRE

„Fondul ajutorului preoțesc”.

Situația materială tristă în care a ajuns preoțimea noastră, fără vina ei, în aceste vremuri și perspectivele și mai mohorâte ce se proiectează asupra viitorului, a îndemnat preoțimea din eparhia Clujului să se preocupe de problema ușurării acestei situații nenorocite. Dacă antecesorii noștri de sute de ani nu au avut înțuția de a creia așezăminte pentru urmașii lor, cari să-i pună la adăpostul grijilor materiale, trebuie să vină cineva să facă acest început măcar pentru vremile ce vor veni după noi. Am socotit că dacă noi am fost generația de jertfă în timpul marelui război mondial, trebuie să fim tot noi generația de jertfă și pentru asigurarea unui trai mai tihnit și mai ușor pe seama copiilor și nepoților noștri. Convingerea noastră este că aceasta se poate realiza numai prin noi înși-ne, cu tenacitate, cu răbdare, cu cruțare și bună chivernisire. Ceace poate duce într'un număr de ani nu prea îndepărtat la crearea unei instituții așa de puternice, încât să poată plăti din puterile sale proprii întreg personalul eparhiei, dela episcop până la cel din urmă preot.

Aceasta ar trebui să o urmărească fiecare instituție, în particular și de stat, să-și creieze fonduri din cari să poată acoperi toate cheltuielile fără ajutorul statului.

După combinațiile noastre, fondul creat de noi, augmentat în timp și cu alte contribuții, poate ajunge în curs de 50 de ani să realizeze problema de mai sus pentru eparhia Clujului.

Ne-am gândit însă să alcătuim acest fond astfel, ca și noi, generația de astăzi să putem trage oare care folos.

Experiența vieții ne arată că sunt nenumărate cazuri când preotul, chemat la locul de veci pe neașteptate, își lasă familia în imposibilitate de a face față greutăților împreunate cu o asemenea nenorocire. Deși povăța bisericii ne învață să fim gata în toată clipa de plecare din lumea aceasta, totuși de cele mai multe ori omul pleacă fără să și fi făcut aranjamentul cuvenit cu familia sa.

Pentru a fi ferite familiile noastre de lipsuri dureroase și umilirile la cari pot fi espuse cu prilejul morții preoților, capi ai familiei, am socotit să venim acestor familii cu un ajutor momentan, cu care să-și poată acoperi nevoile urgente și indispensabile în asemenea cazuri.

Așa s'a născut ideea fondului ajutorului preoțesc. Acest fond are deci în vedere acordarea unui ajutor momentan pe seama familiei preotului decedat, iar fondul de rezervă este astfel contemplat, încât să ajungă cu vremea, ca din venitele lui să se poată plăti și ajutoarele pentru cazuri de moarte, dar și salariile întregului personal din eparhie.

MIJLOACE.

Fondul să înființeze din o taxă fundamentală de 200 Lei și să alimenteze din o taxă lunară de 100 Lei, plătite de toți membrii fondului. Membrii fondului sunt în mod obligator toți preoții din eparhie, plus profesorii academiei teologice, profesorii de religie și funcționarii definitivii ai Consiliului eparhial.

Fiecare membru semnează o declarație în scris prin care se obligă a achita regulat taxele de mai sus prin reținere din salar de către Cassieria Consiliului eparhial.

AJUTORUL.

La moartea unui membru fondul achită momentan familiei acestuia toate cotizațiile plătite, fără taxa fundamentală și fără dobânzi, plus un premiu de 50.000 Lei.

Exemplu: Fondul nostru are rotund: 400 membrii.
Taxa fundamentală după 400 membri: = 80.000 Lei.
„ lunară de 100 Lei după 400 membri: = 40.000 Lei deci

În 12 luni face: . . . . . 480.000 Lei.
În anul prim are deci fondul o încasare de: . . . . . 560.000 Lei.

După experiența celor 10 ani din urmă maximul de mortalitate este (7) șapte. În anul prim trebuie deci 7 despăgubiri, ceace face de 7 ori

50.000, adică: . . . . . 350.000 Lei.
plus taxele anului prim adică de 7 ori
à 1200 Lei = ... 8.400 Lei.

Rămâne deci un excedent curat la sfârșitul anului prim de cel puțin 200.000 Lei. Suma aceasta face începutul fondului de rezervă, care în curs de 25 ani ajunge după calcule matematice la aproape 7 milioane. Iar în curs de 50 ani, augmentat și cu alte mijloace, poate da un fond care să acopere toate trebuințele eparhiei, fără să mai aibă nevoie de ajutorul statului.

Exemplul II. Fiecare membru plătește taxa lunară de: 100 Lei. La moartea lui familia primește

toate aceste cotizații, plus un premiu de: 50.000 Lei.
 După un an: Cotizațiile 1200 Lei +
 50.000 Lei = ... 51.200 Lei.
 După 10 ani: Cotizațiile 12.000 Lei +
 50.000 Lei = ... 62.000 Lei.
 După 25 ani: Cotizațiile 30.000 Lei +
 50.000 Lei = ... 80.000 Lei.

ADMINISTRAREA FONDULUI.

În înțelegere cu P. S. Sa episcopul și cu Consiliul eparhial, administrarea fondului o face Consiliul eparhial cu ajutorul contabilității și casieriei sale și cu ajutorul a 3 membrii delegați de congresul preoților din eparhie, după normele de administrație bisericească, în registre și conturi separate.

Regulamentul votat de congres este aprobat întâi de P. S. Sa episcop, apoi de Consiliul eparhial și în fine ratificat de adunarea eparhială.

DISPOZIȚII TRANSITORII.

Membrii, cari nu-și primesc salariile prin Consiliul eparhial, sunt obligați să-și achite cotizațiile regulat la ziua întâiu a fiecărei luni. Membrii cari nu-și vor achita cotizațiile în curs de 6 luni, își pierd dreptul la fond și vor fi șterși din condingă.

Preoții, cari trec în alte eparhii, își pot menține calitatea de membrii la acest fond, dacă își achită regulat taxele. Preoții cari vin din alte eparhii întră în mod automat în cadrele fondului, asemenea și preoții nou hirotoniți. Călugării și preoții văduvi, fără familie, se vor înmormânta pe spesele fondului din suma ce le compete ca ajutor în momentul morții, iar plusul ce ar întrece eventual peste spesele de înmormântare, va forma un fond la parohia respectivă, pe numele preotului respectiv, pentru ajutorarea preoților ce îi urmează în parohie.

În caz de desființare se vor restitui întâi toate cotizațiile membrilor în viață la acel dat, iar restul va trece în proprietatea eparhiei ca un fond special pentru ajutorarea preoților și a familiilor lor.

OBIECȚIUNI

1. Nu se poate estinde acest fond pe metropolia întreagă, deoarece centralizarea administrării lui ar întâmplina greutăți mari și ar reclama instituirea unui organ special, retribuit, care să se ocupe numai cu aceasta. De alta parte, prin legea de organizare bisericească organele metropolitane se desființează și fondul de ajutoare ar întâmplina dificultăți. Cu rezultate bune și ducătoare la scop, nu poate funcționa fondul, decât pe eparhii.

2. Problema de a accepta și preotesele la acest fond nu se poate rezolva acum, ci mai târziu, după ce se va vedea dacă fondul poate suporta în condițiile actualului regulament aceleași obligații, sau nu.

3. Nu este ducătoare la scop combinația cu taxele plătite după cazuri de moarte. În cazul acesta fondul în loc să crească, scade. De exemplu:

In anul I. 400 preoți — 7 cazuri de moarte — plătesc: 280.000 Lei cotizații.

Taxa fundamentală à 1000 Lei la 400 preoți: 400.000 Lei.

Incassarea deci în anul I: 680.000 Lei, ajutor: 350.000 Lei. Rest: 330.000 Lei.

In anul II. Sold: 330.000 Lei, cotizații tot după 400 = 280.000 Lei. Suma: 610.000 Lei. Ajutor: 350.000 Lei. Rest: 260.000 Lei.

In anul III. Sold: 260.000 Lei + cotizații: 280.000 Lei = 540.000 Lei. Ajutor: 350.000 Lei. Rest: 190.000 Lei, etc.

4. Nu pot fi utilizate discurile pentru acest fond, deoarece acestea au alte destinații și nu pot fi înglobate într'un fond care este exclusiv al preoților. Pentru evitarea oricăror confuzii, fondul trebuie susținut numai de preoți din pterile lor proprii.

În eparhia Clujului fondul de ajutorare s'a inactivat cu ziua de 1 Iulie 1931 și funcționează cu bune condițiuni. Cel dintâlu caz de moarte, întâmplat în Septembrie, a fost imediat achitat.

Cauza a fost îmbrățișată cu multă căldură de P. S. Sa episcopul nostru și de Consiliul eparhial. Convingerea noastră este că așezământul acesta este una din cele mai însemnate binefaceri pentru familiile preoților noștri și este un început cu perspective frumoase pentru viitor. De aceea recomandăm tuturor eparhiilor ca să-și însușească ideea, realizând-o poate și mai bine decât am realizat-o noi.

Cluj.

Dr. Seb Stanca.

ESTRAS,

din procesul verbal dresat cu prilejul întrunirii adunării generale Secția Arad a Asociației clerului ort. român „Andrei Șaguna“, ținută în opidul Halmagiu în zilele de 9 și 10 Octomvrie 1932.

Nr. 7 | 1932. Părintele Viorel Mișu citește scrisoarea Pr. Cuc. Părinte consilier culturală al Consiliului eparhial din Arad și președintele Asociației clerului „Andrei Șaguna“, Dr. Gheorghe Ciuhandu, asupra fondului ajutorului preoțesc. Se prezintă ca model în această afacere dieceza Clujului, care l-a înființat și în urmare să citește în întregime Regulamentul adoptat în acea eparhie, precum și lămuririle P. C. referent bisericesc Dr. Sebastian Stanca. — Adunarea generală nu este contrară acestei propuneri, dar pentru a să purcede legal, afiă de bine a autoriza biroul

Secției, ca aceasta afacere să se aducă la cunoștința preoșimel din eparhia Arad prin organul oficios al diecezei: „Biserica și Școala“, provocându-se despărțăminte ca să se ocupe, în adunările lor, de aceasta afacere și apoi, pe baza rezoluțiilor luate de despărțăminte, adunarea viitoare a Secției (din anul 1933) să pertracteze aceasta afacere după indicările ce va primi.

Dr. Ștefan Cloroianu
protopop, președintele Secției.

Silviu Bichicean
paroh, secretarul Secției.

INFORMAȚIUNI.

Personale. *Miercuri în 8 Februarie l. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a plecat la București, pentru a participa la ședințele Sfântului Sinod și pentru a aranja mai multe cauze de ordin bisericesc-național ale eparhiel noastre.*

„**Frăția Ortodoxă**“. Duminecă, în 5 Februarie, mai mulți fruntași ortodocși ai vieții noastre publice s'au întrunit în sala festivă a Seminarului, pentru a face pregătiri în vederea participării arădanilor la Congresul intelectualilor ortodocși din Ardeal, care se va ține Duminecă în 5 Martie a. c. la Cluj. La aceasta întrunire au participat P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, vre-o 60 intelectuali mireni și asesorii consistoriali ca oaspeți.

În vederea marelui întruniri dela Cluj, la care vor participa toți P. P. Sfinții Episcopi din Ardeal sub conducerea I. P. S. Sale Dlui Mitropolit Bălan, intelectualii din Arad, s'au constituit în mod provizoriu, alegându-și un președinte de vârstă în persoana dlui Moldovan Iosif, fost inspector școlar, secretar d. Vintilă Popescu profesor la Academia teologică, iar casar dl. avocat Dr. Coșoi. Prezidiul interimar se va pune în contact cu mulțimea de români din Arad, aparținând ei la orice clasă socială, îndemnând pe cât de mulți indivizi să participe în 5 Martie a. c. la Congresul ortodox din Cluj.

Suntem informați că Uniunea Românilor mireni ortodocși va lua numirea de „Frăția Ortodoxă“ și va cuprinde pe toți mireni ortodocși din Ardeal. După congresul dela Cluj, mireni din Arad și alte orașe se vor constitui, alegându-și un președinte și eventual doi sau trei vice președinți, oameni dornici de progresul Bisericii noastre românești.

Dumnezeu să ne ajute.

Podoabele mormântului profetului Mohamed dela Meca, diamantele, rubinele și safirele cu cari e înzestrat, sunt socotite la 1.140 milioane lei.

Se crede că-i cel mai bogat mormânt din lume.

Arătările oficiale dau întinderile sămănate până la 1 Noembrie: 1.331.000 hectare cu grâu; 1750.50 ha. cu secară; 40.500 ha. cu orz și 4000 ha. cu rapiță. Însămânțările cu grâu și rapiță din anul acesta se arată mai sporite ca cele din 1931 și 1930.

Intinderile semănate în cursul anului 1932 au fost de 10.559.227 hectare, cu peste 850.000 ha. mai puțin ca în anul 1931.

Până la data de 25 Octomvrie a. c. boșevicii au însămânțat 34.606.000 hectare, cu 789.000 ha. mai puțin ca la aceeași dată din anul trecut.

Publicație de licitație minuendă.

În baza planului și devizului aprobat de Ven. Cons. Eparhial ort. rom. din Arad, se publică licitație minuendă pentru darea în întreprindere a zidirii unei biserici în Colonia Ineu.

1. Licitația se va ține în 26 Februarie 1933, ora 2 p. m. la casa lui Tașcă Nicolae.
2. Prețul de strigare e de lei 122.400.
3. Vadiul 10%.

Alte informații se pot primi zilnic la oficiul parohial Ineu Colonie (Ineu. Fabrica Mundus).

Consiliul parohial.

Parohii vacante.

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 457/1933, se publică concurs pentru alegerea de preot la parohia vacantă de clasa a II-a din Fădimac, cu următoarele emolumente și anume:

a) Sesiunea parohială constatătoare din 30 jugere cadastrale și 2 jugere primite dela Stat prin reforma agrară, parte arător, parte fânaț.

b) Stolele legale.

c) Birul legal, care se ia din oficiu.

d) Casa parohială cu 2 camere, culină, cămară și supraedificate și terenul parohial treipătrare de juger.

e) Eventualul ajutor dela Stat, pentru care comuna biserică nu garantează.

Alesul preot este obligat să catehizeze la școala primară din loc, fără altă remunerație.

Recurenții, cu prealabila știre a protopopului tractual, se vor prezenta, într-o Duminecă, ori Sărbătoare, în Sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și rituale.

Cererile, însoțite de adnezele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Fădimac, se vor înainta, în termenul concursual, oficiului protopopesc ort. rom. din Balinț.

Recurenții din altă dieceză vor alătura, la cererile de concurs, act, că au binecuvântarea Prea Sf. Sale părintelui Episcop eparhial spre a putea recurge.

Dat din ședința Consiliului parohial ort. rom. din Fădimac, ținută în 15 Ianuarie 1933.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Ioan Trifu* protopopul Balințului.

—□—

1—3